

● GIMP plug-ins of scripts? ●

Wessel Sijl

Over het fotoprogramma GIMP verschijnen met enige regelmaat artikelen in de SoftwareBus. Ook over het enorme aanbod aan plug-ins. Juist omdat er zoveel plug-ins zijn voor GIMP, is er altijd stof om een artikel aan te wijden.

Gebaseerd op vragen van leden, onder andere opgetekend tijdens de CompUfairs, heb ik een tweetal plug-ins gekozen voor sneller, fraaier en slimmer bewerken van foto's, en nog twee andere toepassingen. Ditmaal een voor het wegwerken van 'purple fringe' en een voor het verbeteren van hoge lichten en schaduwen en voor het voorzien van foto's van een watermerk.

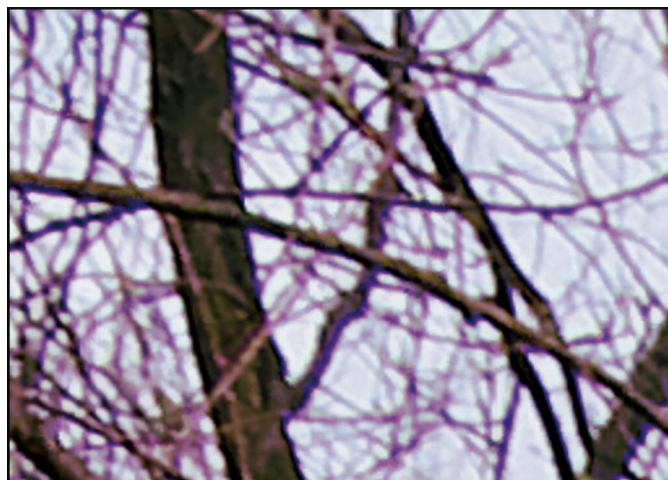
Strikt genomen kan de workflow van de hieronder beschreven bewerkingen ook zonder een plug-in worden gerealiseerd. Maar het verhelpen van een ogenschijnlijk klein probleem of bijvoorbeeld het invoegen van een halftransparante watermerkttekst vergt soms veel tijd en vereist een stevige dosis ervaring. Bijvoorbeeld doordat uitvoerig met lagen, kanalen en paden moet worden gewerkt. Juist dan kan een plug-in uitkomst bieden. In het enorme aanbod aan plug-ins zijn er vaak meer keuzes voor eenzelfde soort bewerking. De een is beter dan de andere. Van de navolgende plug-ins heb ik - op basis van eigen ervaring - de beste of de gemakkelijkst te gebruiken varianten genomen. Overigens maak ik, voor dat ik de diepte in ga, van de gelegenheid gebruik om terug te springen naar de titel van dit artikel. Ik hanteer steeds het alom bekende woord plug-in, maar de GIMP-liefhebbers spreken liever - en terecht - van een script. Want dat is het ook. Op de website van GIMP, en die van GIMP-fans, zul je dan ook voornamelijk de term script zien.

Purple fringe

Wie kent het niet? Dat vermaledijde paars/blauw/roze contourrandje of gloed over een deel van een foto. Ondanks het feit dat moderne digitale camera's daar - gelukkig - minder last van hebben dan de eerste generaties, kun je er toch op onverwachte momenten onaangenaam mee worden verrast. Bijvoorbeeld bedauwde takken in een fraaie herfst ochtendzon: goede kans dat het laagje dauw om de takken en een deel van de lucht eromheen paars/blauw/roze afsteekt. En dat is foeilelijk.

Voor GIMP is voor het verhelpen van dit probleem een prima script beschikbaar. Maar alvorens daarover wat uitleg te geven, eerst wat nadere info over wat 'purple fringe' precies is (want daarover verneem ik veel vragen en misverstand).

Purple fringe is de Engelstalige benaming voor - officieel, en in het Nederlands - chromatische aberratie. Of ook wel: kleurschifting. En dat zegt al iets meer. Ik houd het toch maar bij het Engels, omdat dit het meest wordt gebruikt. Ook als bijvoorbeeld hierover iets moet worden gezocht op internet.

Afbeelding 1: Voorbeeld van purple fringe (fors uitvergroot detail van foto)

Purple fringe is een optische fout bij objectieven, die ontstaat doordat licht van verschillende golflengten niet in dezelfde mate wordt gebroken aan de lensoppervlakken. Bij analoge fotografie uit zich dat in contour-onscherpte, terwijl je dat bij digitale fotografie ziet aan de eerder vermelde paarse/blauwe/roze gloed langs randen met veel contrast. Vandaar het al genoemde voorbeeld van bedauwde takken in de zon. Ik ken voorbeelden van foto's van boomkronen met veel twijgen, in zulke omstandigheden vastgelegd, waarbij zelfs over de hele foto een paarsige gloed was gekomen. In het fotodetail hierboven was daarvan bijna sprake. Vooral foto's gemaakt met smartphones zijn hiervoor erg gevoelig.

Bij gebruik van lenzen waar zogenaamd laag-dispersieglass is verwerkt, is de kans op purple fringe een stuk kleiner. Deze lenzen zijn echter relatief duur. Gelukkig wordt laag-dispersieglass langzaam maar zeker iets voordeliger, en zie je het steeds vaker verwerkt, met name op het voorste en/of achterste lensdeel van objectieven. Bij goedkope kitlenzen, die worden meegeleverd met spiegelreflex- of systeemcamera's (waarvan de kostprijs vaak maar enkele tientjes bedraagt), is dit meestal niet verwerkt. Het is daarom de moeite waard om voor de aanschaf van een nieuwe camera wat langer door te sparen en voor een wat duurder (standaard)objectief te gaan. Verder voorziet menig camerafabrikant zijn producten tegenwoordig van steeds betere embedded software, waarmee bij verwerking van de foto in de camera veel purple fringe wordt weggefilterd. Maar ondanks deze optische- en softwareverbeteringen is purple fringe nooit voor 100% te vermijden.

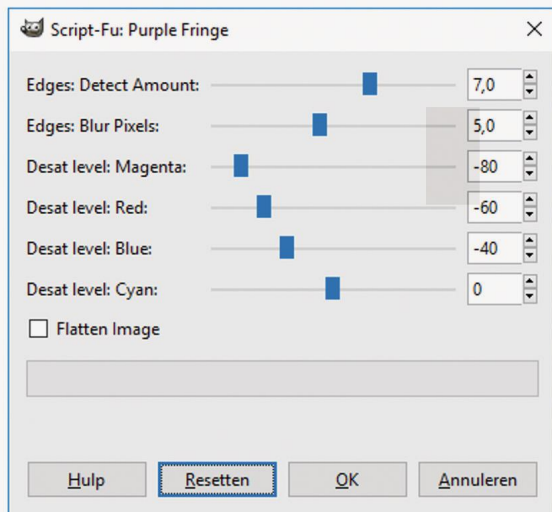
Ter illustratie: de foto hierboven (*afbeelding 1*) is genomen met een uitstekend objectief waarin laag-dispersieglass is verwerkt, en een camera met speciaal ingebouwd softwarefilter voor het verminderen van purple fringe. Inderdaad was bijna alle purple fringe verwijderd. Maar, ondanks dat, was in de bovenste helft van de foto - de lucht met daarbij veel twijgen - de purple fringe niet helemaal te voorkomen. De duivel steekt in het detail. Als je ook die laatste details wilt overwinnen, juist dan doet een goede plug-in in het fotoprogramma wonderen.

Dit voor GIMP geschikte script 'Purple fringe' kan worden gedownload van de volgende website:

<http://farcrydesign.com/GIMP/PurpleFringe.html>

Je kunt het ook direct downloaden vanuit de GIMP-plug-in-registry: <http://registry.gimp.org/node/185>

Na installeren is het filter – want dat is het in feite – te vinden onder 'Script Fu' en 'Darla'. Zodra je voor dit filter hebt gekozen, verschijnt het volgende pop-up-scherm:

Afbeelding 2: Het Purple Fringe-script

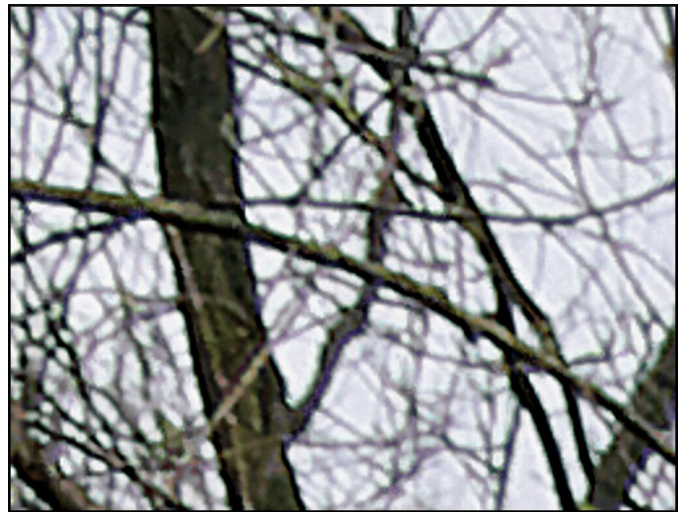
De werking van dit filter wijst zich al bijna vanzelf. De 'be-ruchte' kleuren in de randcontouren (de 'edges') kun je met de vier onderste schuifbalken desatureren, oftewel de desbetreffende kleur verminderen of geheel verwijderen. Naar links schuiven is minder. Hoe verfijnd de gewenste aanpassing in de randen moet worden, kan met de twee bovenste schuifbalken worden aangepast. Het is gewoon een kwestie van uitproberen en ervaring opdoen.

In GIMP is het effect niet direct zichtbaar bij het verschuiven van de balken. Daarvoor moet eerst, na keuze van de gewenste settings van de schuifbalken, op OK worden geklikt. In de praktijk leer je echter al vrij snel welke waarden moeten worden ingesteld. En als het je niet bevalt, kun je uiteraard de bewerking in de Bewerkingsgeschiedenis gewoon weer ongedaan maken, en opnieuw een poging doen. Maar, zoals gezegd, je leert het al snel aanvoelen.

Om te tonen hoe goed dit filter werkt, heb ik het voorbeeld van de foto-uitsnede op de vorige pagina (afbeelding 1) onder handen genomen. Ik heb de drie onderste schuifbalken (red, blue en cyan) op de waarde -80 gezet. Het wijzigen van de edges (twee bovenste schuifbalken) bleek niet nodig. Het resultaat is verbluffend goed. Zie afbeelding 3 hierna (ik hoop dat het verschil tussen bewerkt en onbewerkt goed te zien is ondanks de onontkoombare beperkingen van het kleurendruk-procédé. In ieder geval is op mijn beeldscherm de kwaliteits-verbetering zeer duidelijk: de purple fringe is volledig verdwenen).

Shadows & highlights

Menig GIMP-gebruiker kijkt, net als ik, vast wel eens naar andere fotoprogramma's. In Photoshop zit een erg handig tooltje voor het snel bijstellen van (te) hoge lichten en (te) donkere schaduwen. Met een snelle actie bereik je hiermee re-

Afbeelding 3: De purple fringe is verwijderd. De kleur is precies volgens de realiteit

sultaten die je anders net zo verfijnd zou kunnen bereiken door het werken met lagen, of gebruik van de curve. Veel fotografen vinden dat echter te omslachtig en soms ook complex. Vandaar die populariteit van deze eenvoudige (maar zeer goed doordachte) tool voor snelle correcties.

Is zoiets ook beschikbaar voor GIMP? Jazeker! Zelfs diverse vergelijkbare plug-ins van verschillende makers. Ik behandel van de beschikbare varianten de eenvoudigst te gebruiken tool (slechts twee schuifbalken, net als bij Photoshop, voor het corrigeren van de hoge en lage lichten), die ook nog eens zeer goed is.

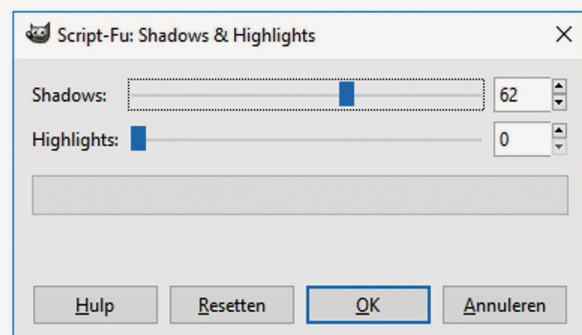
Net als bij de hiervoor omschreven filter voor het verwijderen van purple fringe, is het effect niet direct zichtbaar bij het verschuiven van de balken. Daarvoor moet eerst, na keuze van de gewenste settings van schuifbalken, op OK worden geklikt. Maar ook bij deze toepassing leer je al vrij snel welke waarden moeten worden ingesteld. En ook hier geldt dat de bewerking weer ongedaan worden gemaakt, en opnieuw een poging kan worden gedaan.

Dit script kun je direct downloaden vanuit de GIMP Plug-in Registry: <http://registry.gimp.org/node/4000>

Na installeren is het script te vinden onder 'Filters' en 'Licht en schaduw'. Zodra je voor dit script hebt gekozen, verschijnt het volgende pop-up scherm:

Ook hier wijst het zich verder vanzelf. Gewoon een kwestie van uitproberen en leren aanvoelen.

Om aan te tonen hoe goed dit script werkt, heb ik een foto uit Curaçao genomen (genomen in een smalle steeg in Willemstad op het midden van de dag, met - zoals te verwachten - zeer donkere schaduwen en bijna uitgeveten hoge lichten), voor en na de behandeling met dit script.

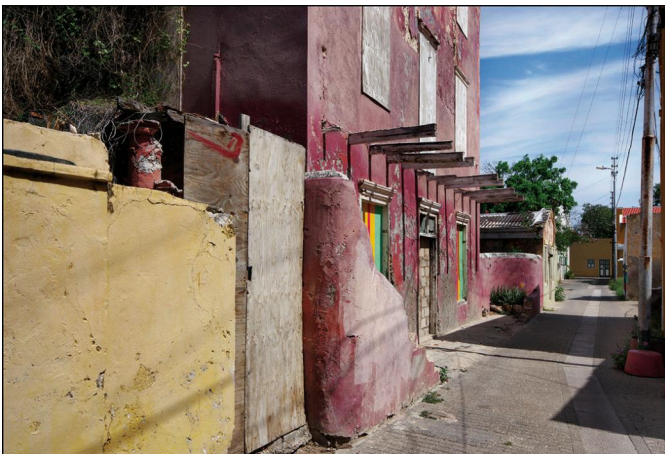
Afbeelding 4: Het Shadows- en Highlights-script

Noot: Ik heb hiervoor de onbewerkte JPG als uitgangspunt genomen. Zo werk ik overigens nooit; ik neem alles ook op in RAW, en dat is mijn startpunt. Ik converteer die al zo goed mogelijk, met een acceptabele overbrugging van hoge en lage lichten. De verfijnde (na)correctie van de hoge en lage lichten heb ik in GIMP met dit script *Shadows & Highlights* gedaan. Maar omwille van dit artikel, om het verschil voor en na bewerking met dit script goed te laten zien, ben ik van de (te) contrastrijke JPG uitgegaan zoals die door de camera is verwerkt.

Het is een prachtig script, dat ik vooral gebruik voor het verfijnen van opnamen die in zeer contrastrijke omstandigheden, zoals bij het voorbeeld hierboven, zijn gemaakt. En vooral daar waar het gewenste effect net niet met de RAW-converter kan worden gehaald. Ik hoop dat het verschil in de druk van dit tijdschrift goed zichtbaar is.

Afbeelding 5: Vóór de bewerking met het script *Shadows & Highlights*

Afbeelding 6: Na de bewerking met het script *Shadows & Highlights*

Onderhuids worden er veel stappen gedaan, o.a. met het werken met lagen. Dit kun je mooi zien in de *Bewerkingsgeschiedenis*. Het is dus niet (alleen maar) een simpele aanpassing met behulp van bijvoorbeeld de levels en curves, maar een goed doorwrocht en heel sophisticated aanpassingsproces.

Watermark

Tot slot een script voor GIMP dat niet is bedoeld voor het verbeteren van foto's, maar simpelweg voor het toevoegen van een watermark aan je afbeeldingen.

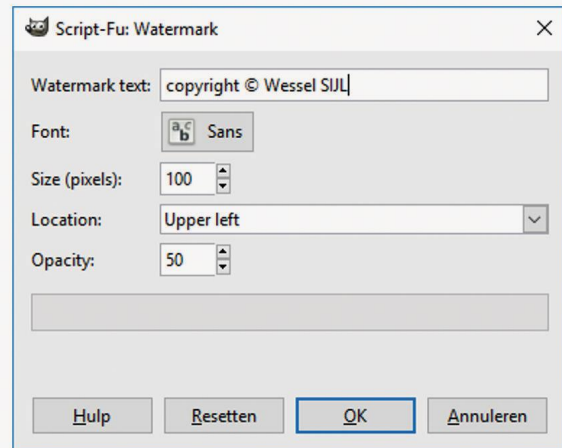
Vaak zijn er goede redenen om je foto's te voorzien van een watermark. Bijvoorbeeld als je foto's publiceert op internet, al of niet met een eigen website. Misbruik van je fotowerk is nooit helemaal uit te sluiten, maar met zo'n watermark erin verwerkt, is de drempel een stuk hoger. En het staat ook nog eens professioneel.

Nu zijn er op internet tal van programmaatjes te vinden waarmee foto's of andere afbeeldingen van een watermark

of copyrightvermelding kunnen worden voorzien, maar dit GIMP script blinkt uit in het snelle en zeer gemakkelijke gebruik én het charmante eindresultaat.

Dit script kun je direct downloaden vanuit de GIMP Plug-in Registry: <http://registry.gimp.org/node/6703>

Enmaal geïnstalleerd in GIMP is het script te vinden onder 'Script-Fu' en 'MyScripts'. Als het wordt geopend, verschijnt het volgende pop-up-scherm:

Afbeelding 7: Het script 'Watermark'

Ook deze toepassing wijst zich eigenlijk vanzelf. Typ de gewenste tekst in, het gewenste lettertype, de maat en de plaats (linksonder, linksboven, rechtsonder, rechtsboven). Ten slotte kan de mate van transparantie (de 'opacity') worden ingesteld. Gewoon een kwestie van uitproberen welke setting het beste bevalt. Het is snel aangeleerd.

Tot slot laat ik een foto zien waarop ik het watermark volgens *afbeelding 7* heb verwerkt. Omwille van de duidelijkheid heb ik tekst extra groot gemaakt, en de transparantie beperkt gehouden (zodat het effect goed zichtbaar is). In de praktijk gebruik ik een kleiner lettertype met een lagere opacity - dus veel meer doorschijnend, zoals een echt watermark betaamt.

Ten slotte

In eerdere artikelen over GIMP heb ik uitgelegd hoe je de scripts moet installeren. Omdat sommigen dat wat lastig vin-

den (maar ik beslist niet!) vroeg ik me af of ik dat nogmaals in dit artikel moet uitleggen.

Ik volsta nu met het simpelweg verwijzen naar een website waar dat uitstekend wordt uitgelegd.

Zie: <http://www.mahvin.com/2009/09/gimp-how-to-install-scripts-plug-ins-to.html>

En verder zijn er tal van filmpjes te vinden waarin het hele proces kan worden gevolgd. Ik vond een heel aardig filmpje

op YouTube voor het installeren van een script in GIMP dat onder Windows draait.

Zie:

<https://www.youtube.com/watch?v=TQwi9jAmFCo>

Of beter nog: ga naar YouTube, en tik de zoekopdracht 'install GIMP scripts' in. De keuze is aan u!

Succes met scripten!